

Natuur Nabij IVN Eemland

juni 2026

Een typisch Eemlands lentetafereel. Een knobbelzwanenechtpaar met acht jongen in een sloot vlak bij de fietsbrug over de Eem in Soest. Het vrouwtje legt meestal een nest van 5 tot 8 eieren. Knobbelzwanen kennen geen zang of roep, hun zichtbaarheid is voldoende om het territorium af te bakenen. Foto Piet van Dijk

Agenda

- **Zaterdag 6 juni, 300^e vogeltelling** Westdijk Bunschoten-Spakenburg en **viering 25-jarig bestaan** van de tellingen, Westdijk bij gemaaltje, 09.00-10.00 uur.
- **Zondag 7 juni, slootjesvissen voor kinderen**, A.P. Hilhorstweg/hoek Spiekerweg Soest, 14-16 uur, opgeven verplicht [HIER](#). **LET OP, niet meer op tweede pinksterdag, we sluiten aan bij de landelijke datum.**
- **Zondag 7 juni, open dag kwekerij/boomgaard** tegenover Paleis Soestdijk, Amsterdamsestraatweg, Baarn, 11.00-16.00 uur. Om 12.00 uur en 14.00 uur rondleiding. Ook op 4 juli, 12 juli, 18 juli, 25 juli, 2 aug, 8 aug, 15 aug, 22 aug, 30 aug, 5 sep, 12 sep, 17 okt
- **Woensdag 10 juni, vergadering coördinatoren** werkgroepen IVN Eemland, Museum Soest, 19.30 uur.
- **Vrijdag 12 juni, natuurtekenen** in de kwekerij & boomgaard, 10.30-13.00 uur, tegenover Paleis Soestdijk. Geef je op als je mee wil doen op tekenen@ivn-eemland.nl.

- **Zaterdag 13 juni, ontmoetingsmiddag** voor **ALLE leden en donateurs** IVN Eemland, Jachthuislaan 68 (hoek Koningsweg), 16.00-19.00 uur. Geef je [HIER](#) op.
- **Woensdag 24 juni, midzomeravond kwekerij/boomgaard**, tegenover Paleis Soestdijk, 20.00-21.30 uur. Natuurgidsen vertellen over de plek. Vogelaar Arjan van Noort vertelt over vogels vanaf 20.15 uur.
- **Zaterdag 27 juni**, Open Heuveltuinenroute in o.a. Soest, 11.00-16.00 uur. Geef je tuin op om te laten zien dat kan [hier](#).
- **Zondag 4 juli, open dag kwekerij/boomgaard** tegenover Paleis Soestdijk, Amsterdamsestraatweg, Baarn, 11.00-16.00 uur. **Met Buitenband van de Herenboeren**. Om 12.00 uur en 14.00 uur rondleiding. Ook op 12 juli, 18 juli, 25 juli, 2 aug, 8 aug, 15 aug, 22 aug, 30 aug, 5 sep, 12 sep, 17 okt (afwisselend za en zo).
- **Zaterdag 11 juli, vogeltelling** Westdijk Bunschoten-Spakenburg, Westdijk bij gemaaltje, 09.00-10.00 uur.
- **Zaterdag 11 juli, plukochtend** op kwekerij & boomgaard tegenover Paleis Soestdijk, 11.00-13.00 uur. Ook op 1 aug, 29 aug, 19 sept, 26 sept, 3 okt, 10 okt (alle zaterdagen). Koop voor zeven euro een gifvrij bosje.
- **Zondag 12 juli, insecten speuren** met gids Dick Nagelhout in kwekerij & boomgaard Paleis Soestdijk, 11.00-13.00 uur.
- **Zondag 12 juli open dag kwekerij/boomgaard** tegenover Paleis Soestdijk, Amsterdamsestraatweg, Baarn, 11.00-16.00 uur. Om 12.00 uur en 14.00 uur rondleiding. Ook op 4 juli, 12 juli, 18 juli, 25 juli, 2 aug, 8 aug, 15 aug, 22 aug, 30 aug, 5 sep, 12 sep, 17 okt (afwisselend za en zo).
- **Zaterdag 25 juli, insecten speuren** met gids Dick Nagelhout in kwekerij & boomgaard Paleis Soestdijk, 11.00-13.00 uur.
- **Zaterdag 26 september**, provinciale vrijwilligersdag voor IVN'ers op Shelter 611 op Vliegbasis Soesterberg. Met workshops en natuuractiviteiten. Nadere invulling volgt nog.

(In rood activiteiten van onze afdeling, als er niks bij staat is opgeven NIET nodig)

Wanneer je als niet-IVN-lid meedoet aan een door IVN Eemland georganiseerde activiteit, ben je niet via IVN Eemland verzekerd en neem je dus voor eigen rekening en risico deel aan die activiteit. Je zult IVN-Eemland niet aansprakelijk stellen voor door jou eventueel geleden schade en je verleent IVN Eemland onvoorwaardelijk vrijwaring. Je zult noch jezelf noch derden tijdens die activiteit in gevaar brengen en je houden aan de aanwijzingen die je door of namens de coördinator van de activiteit worden gegeven.

Ontmoetingsmiddag voor **alle leden en donateurs!**

- Voor alle leden en donateurs stellen Harm Jan en Jos Luth **op zaterdag 13 juni** wederom hun tuin en boomgaard aan de Jachthuislaan 68 open voor ontmoeting. Deze bijeenkomst is nadrukkelijk bedoeld voor **alle leden en donateurs!** Dus niet alleen voor actieve vrijwilligers. Het persoonlijke contact met en tussen al onze leden is voor de vereniging immers van groot belang. Geef je op op de website:

<https://www.ivn.nl/afdeling/eemland/natuuractiviteiten/ontmoetingsmiddag/>

Driehonderdste vogeltelling Westdijk in 25 jaar: feest!

Hayo Nijenhuis

- Zaterdag 6 juni is er weer de maandelijkse telling van de vogels op de Westdijk in Bunschoten-Spakenburg bij het waterwingebied van Vitens. **Deze keer is het de driehonderdste keer dat de telling wordt georganiseerd.**
- Wim Smeets is de eerste keer begonnen op 7 juli 2001. Daarom vieren we gelijktijdig dat de tellingen, elke eerste zaterdag van de maand, gedurende 25 jaar ononderbroken hebben plaats gehad. **Reden voor een feestje!**
- We willen deze unieke vogeltelling feestelijk luister bijzetten. We verwachten de aanwezigheid van een wethouder, van vertegenwoordigers van Vitens en van het bestuur van IVN Eemland. Leden van onze natuurwerkgroep hebben een herinneringsboekje gemaakt met unieke vogelfoto's; alle aanwezigen ontvangen een exemplaar.
- Als bijzonderheid zij vermeld dat, op onze persoonlijke uitnodiging, **Peter van de Wijst** aanwezig zal zijn. Hij was aanwezig bij de eerste telling 25 jaar geleden. Peter is nog altijd betrokken lid van onze IVN Natuurwerkgroep Bunschoten. Hij komt speciaal vanuit zijn woonplaats Texel, waar hij werkzaam is bij Natuurcentrum de Marel.

Grote zilverreiger. Foto Alex van Twillert

- Om een idee te geven welke soorten we kunnen verwachten:
Op 2 mei 2026 telden we: aalscholver 1; bergeend 1; boerenzwaluw 4; bruine kiekendief 2; ekster 1; fazant 2; fuut 3; gierzwaluw 2; grote zilverreiger 3; grauwe gans 30; grutto 3; houtduif 5; huismus 5; kievit 1; kleine karekiet 2; kleine mantelmeeuw 3; kluut 8; knobbelzwaan 73; kokmeeuw 2; krakeend 11; lepelaar 2; meerkoet 4; nijlgans 2; rietgors 3; rietzanger 5; scholekster 14; slechtvalk 1; snor 2; torenvalk 1; tureluur 2; veldleeuwerik 1; visdief 6; waterhoen 1; wilde eend 11; witte kwikstaart 1; zwarte kraai 4.

Je bent van harte welkom om mee te doen.

Neem je je kijker en, indien in je bezit, je telescoop mee?

Datum: **zaterdag 6 juni 2026.**

Locatie: waterwingebied van Vitens, Westdijk Spakenburg, op de dijk bij het gemaal in de Noorderwetering, op de dezelfde locatie als vanouds.

Tijd: 9.00 tot 10.00 uur.

Kom een kijkje nemen bij Herenboeren Willemshoeve

Adelbert Bronkhorst

● Iedereen die benieuwd is hoe een collectieve boerderij werkt waar je samen duurzaam voedsel produceert, is op **zaterdag 13 juni** van harte welkom op de Jachthuislaan 19 in Soest. Tussen 10.00 en 16.00 uur is er dan een open dag van Herenboeren Willemshoeve. Er zijn rondleidingen, workshops en informatiesessies, en ook voor kinderen is er van alles te doen.

Jong en oud zijn welkom op de open dag van de Willemshoeve. Foto Nine Geertman

● Op 13 juni zet de Willemshoeve de poorten open voor belangstellenden die kennis willen maken met de boerderij en het concept van Herenboeren. Om 10.30, 12.30 en 14.30 uur starten rondleidingen langs de boerderij, kassen, boomgaard, tuinen en dieren, met uitleg over hoe de boerderij werkt en wat het inhoudt om samen voedsel te produceren. Tussen 12.00 en 14.00 uur is er een 'historische tafel'

met verhalen over bijzondere vondsten op het land. Verder zijn er onder meer een workshop 'koken met (on)kruid' en een interactieve sessie over de dieren op de boerderij. Zoals iedere zaterdagochtend is er 's ochtends uitgifte van de oogst. Je kunt dan zien hoe dat in z'n werk gaat en een praatje maken met leden van de boerderij.

● Aanmelding kan via de website <https://willemshoeve.herenboeren.nl>. Het is raadzaam om met de fiets te komen want de parkeergelegenheid is beperkt.

Bewogen jaar

● Het afgelopen jaar liet zien waar de Herenboeren beweging sterk in is: als het lastig wordt samen de schouders eronder zetten. Faillissementen van de landelijke stichting Herenboeren en van de belangrijkste leverancier van plantgoed stelden de veerkracht van leden en boeren op de proef. Op korte termijn werden taken overgenomen, plantgoed zelf opgekweekt en nieuwe oplossingen gevonden. Met als resultaat dat de boerderij goed bleef draaien en de beweging doorgroeit. Zo startten de afgelopen maanden twee nieuwe Herenboerderijen, waaronder die in Amersfoort.

Lid worden

● Herenboeren Willemshoeve heeft op dit moment geen wachtlijst, dus nieuwe leden kunnen direct aansluiten. Daarnaast zijn er proefabonnementen beschikbaar. Daarmee kunnen geïnteresseerden tussen 1 juni en 31 oktober één of twee maanden lang wekelijks groente en fruit ophalen op de boerderij.

Vrijwillerscafé Soest in Internationaal Jaar van de Vrijwilliger

Marion Foppele, Buro Vrijwilligerswerk Soest

- Dit jaar staat wereldwijd in het teken van waardering, verbinding en het versterken van vrijwilligerswerk. Daarom organiseren de gemeente Soest en Buro Vrijwilligerswerk vier vrijwilligerscafés voor vrijwilligers die zich inzetten voor onze gemeenschap in Soest en Soesterberg. Want vrijwilligers zijn van onschatbare waarde!
- We zijn op 29 mei gestart met een succesvol Eerste Vrijwilligerscafé van Soest op Kinderboerderij de Veenweide. Er ontstonden mooie ontmoetingen en leuke gesprekken tussen vrijwilligers van diverse organisaties en na een heerlijke lunch volgde er nog rondleidingen over het terrein.
- Het is nu tijd voor het **Tweede Vrijwilligerscafé van Soest op donderdag 25 juni van 14.30 tot 17.00 uur bij Vereniging Artishock**, Steenhoffstraat 46A in Soest.
- Uiteraard is ook dit vrijwilligerscafé bedoeld voor vrijwilligers. Voor u, voor jou! Voor vrijwilligers die andere vrijwilligers willen ontmoeten, ervaringen willen uitwisselen, nieuwe ideeën op willen doen.
- Er zijn 30 plaatsen beschikbaar en deze keer zijn weer andere vrijwilligers uit Soest en Soesterberg van harte welkom! Het is een cadeautje voor vrijwilligers dus er zijn geen kosten aan verbonden.

Schrijf je snel in. En mocht het vol zijn, er volgen er nog twee.

<https://stichtingbalans.weticket.io/tweede-vrijwilligerscaf-van-soest>

Tot 25 juni!

Gemeente
Soest

Meer Informatie: Buro Vrijwilligerswerk, Marion Foppele, 06-10962884

Doe inspiratie op bij de Open Heuvelrugtuinen Route

IVN, Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en Natuur en Milieu Federatie Utrecht

- Benieuwd hoe je jouw tuin groener en aantrekkelijker maakt voor jezelf, maar ook voor bijvoorbeeld vogels en insecten? Kom dan naar de Open Heuvelrugtuinen Route! Tijdens deze inspirerende dag openen enthousiaste Heuvelrugtuiniers verspreid over de Heuvelrug hun tuinen voor bezoekers.

Datum: **zaterdag 27 juni 2026**

Tijd: **11.00 – 16.00 uur**

Locatie: diverse tuinen in gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Rhenen, Soest en Zeist

- Je ontdekt hoe anderen regenwater opvangen, kiezen voor inheemse planten en hun tuin omtoveren tot een fijne plek voor zowel mens als natuur. Aanmelden voor het digitale routeboekje met daarin de deelnemende tuinen, locaties en extra activiteiten zoals een workshop botanisch tekenen kan via [het aanmeldformulier](#) of via deze losse link <https://spits-online.com/website/69a98231f299cz2Na5dcbp9i0EWu12Lof>

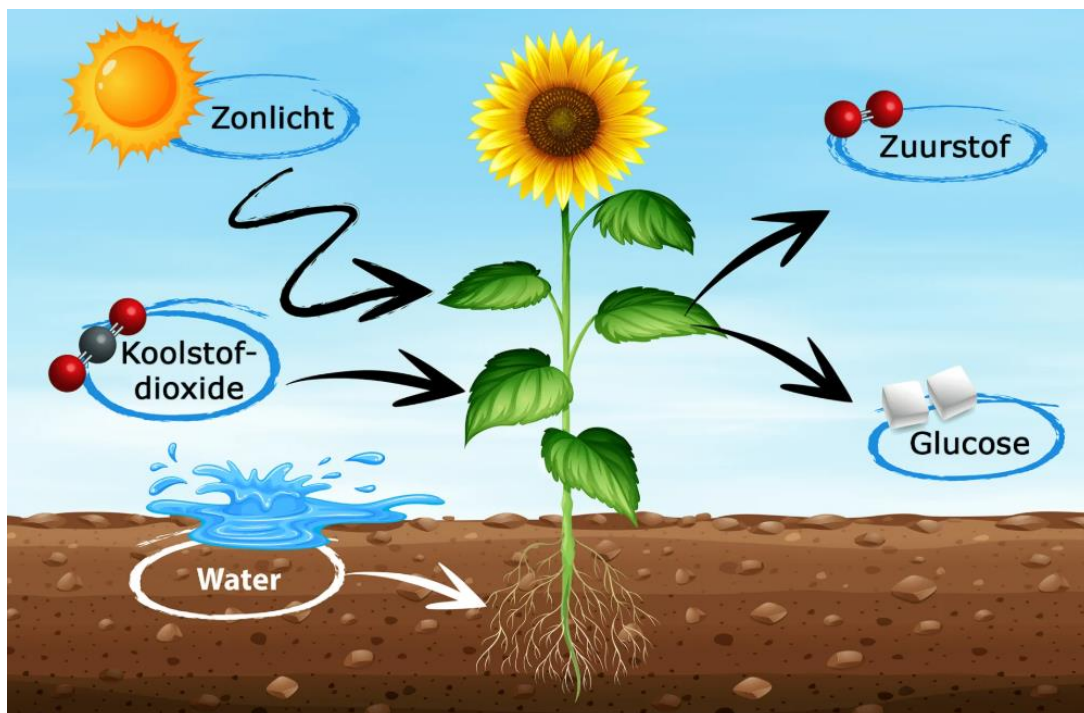
Fotosynthese begrijpen, kan dat? Een klein beetje

Piet van Dijk (alleen voor de fervente diehards die durven doorlezen)

- Al heel lang probeer ik het ongelooflijke proces van fotosynthese te begrijpen. Het meest essentiële natuurproces op aarde. Wij kunnen niet leven zonder fotosynthese, die de noodzakelijke groei van planten mogelijk maakt. Dieren en mensen kunnen niet leven zonder planten. Je leert van alles op school, maar van het belangrijkste proces in het heelal weet je niks af? Dat vind ik onverdraaglijk.

1. Eerst maar eens een zo simpel mogelijke uitleg:

- Fotosynthese (ook wel *koolstofassimilatie* genoemd) is een proces waarbij **zonlicht** als energiebron gebruikt wordt om **koolstofdioxide** (CO₂) en **water** (H₂O) om te zetten in **glucose** (C₆H₁₂O₆) en **zuurstof** (O₂). Glucose is een vorm van suiker die planten nodig hebben om te overleven. De plant geeft vervolgens de **zuurstof** weer af aan de lucht en slaat de energie op in de glucosemoleculen.

Bron: Examenoverzicht.nl

Laten we eerst maar eens kijken naar de scheikundige formule achter fotosynthese:

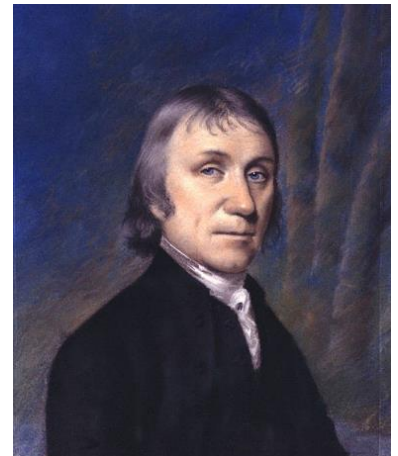

6 moleculen koolstofdioxide + 6 moleculen water + zonlicht = één molecuul glucose + zes moleculen zuurstof

- Van mijn scheidekundelessen weet ik nog dat H₂O water is, H staat voor waterstof, O voor zuurstof en C voor koolstof en O₂ voor dizuurstof, de lucht die wij inademen. CO₂ is kooldioxide, de lucht die wij uitademen. C₆H₁₂O₆ is al lastiger te begrijpen, maar het is de formule voor de stof die ontstaat na de omzetting. En dat is glucose, een suiker, iets eetbaars, dat na verbranding de opgeslagen energie (van de zon dus!) afgeeft, verbruikt. **Het is eigenlijk opgeslagen zonne-energie.**
- Verder weet ik van mijn middelbare school nog dat het woord fotosynthese uit het Oudgrieks komt. Foto komt van *foton* (licht). Synthese betekent samenstelling, het bestaat uit *syn* (samen) en *thitenai* (plaatsen).
- Alle verbindingen met koolstof (C) noemen we **organische** stoffen. **Anorganische** stoffen zijn stoffen die geen koolstof-waterstofverbindingen (C-H) hebben, bijvoorbeeld water (H₂O) en koolstofdioxide (CO₂). Planten kunnen dus uit water, koolstofdioxide en zonlicht, voedingsstof opbouwen! Dat is Wereldwonder nr 1 wat mij betreft. Nooit gelezen in een kinderboek, ook Jip en Janneke weten nergens van.

2. Hoe zijn we dit te weten gekomen?

- Een internationaal gezelschap van wetenschappers heeft het ontdekt.
 - **Joseph Priestley** (1733-1804), een Britse dominee (!), natuurfilosoof en scheikundige, in 1777, is de eerste. De theorie is verbeterd en verder uitgelegd door een aantal wetenschappers in Europa.
 - Priestley ontdekte dat een kaars die in een afgesloten hoeveelheid lucht brandt snel uit gaat, lang voordat alle was op is. Hij ontdekte verder dat een muis lucht op dezelfde wijze kon gebruiken ('verwonden' schreef hij). Ten slotte toonde hij aan dat de 'verwonde' lucht hersteld kon worden door planten.
 - In 1778 herhaalde **Jan Ingenhousz** de experimenten van Priestley en ontdekte dat de invloed van zonlicht een plant in staat stelde de muis te redden. Hij was de eerste die in 1779 aantoonde dat licht nodig was voor de fotosynthese in planten en dat deze op hun beurt steeds weer nieuwe lucht produceerden om in te kunnen ademen. Hij ontdekte dat fotosynthese pas begon te werken wanneer de zon was opgekomen, en stopte wanneer de zon onderging. **Een Nederlandse vinding dus!** Hij bewees dat de planten juist de koolstofdioxide die door mensen en dieren werd uitgeademd, omzetten in zuurstof.

Joseph Priestley, geschilderd door Ellen Sharples. Bron: Wikipedia

(deze pagina kun je overslaan als het je te ingewikkeld wordt)

3. In bladgroenkorrels en thylakoïden; daar gebeurt het

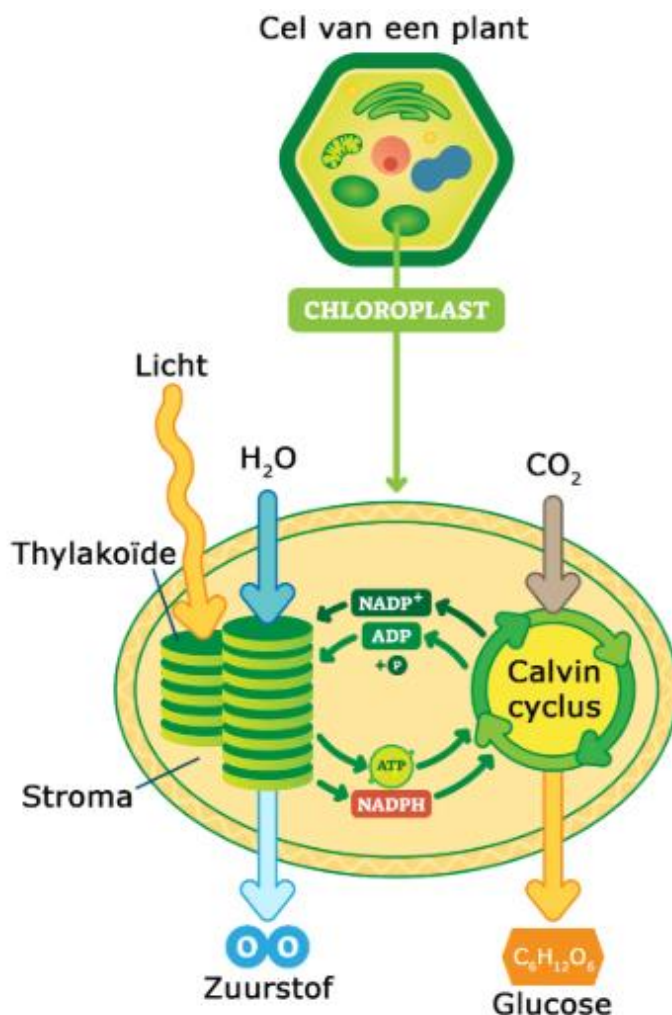
- Iedereen leert op school dat bladgroenkorrels (in de cel van een blad) noodzakelijk zijn om de kooldioxide, het water en het zonlicht om te zetten in suikers en zuurstof. Het is merkwaardig: **zuurstof is dus eigenlijk een afvalproduct**. Eerst was er alleen kooldioxide in de atmosfeer, toen begonnen algen en wieren aan fotosynthese te doen. Pas later kwamen er organismen (dieren, mensen) die zelf niet aan fotosynthese doen maar er wel afhankelijk van zijn.

- Terug naar de bladgroenkorrels (ook we chloroplasten genoemd, ik stel me **groene bolletjes** voor). In de zogeheten schijfvormige **thylakoïden** in de chloroplasten vindt de eigenlijke fotosynthese plaats. Dus, concludeer ik: er zitten in die groene bolletjes weer stapels groene schijfjes/muntjes of membranen (max 100 per bladgroenkorrel) en DIE schijfjes vangen het zonlicht op, de fotonen die de zon op onze aarde bombardeert. En de

kooldioxide komt via de huidmondjes in de bladeren ook in die thylakoïden.

- Die thylakoïden (zie tekening) bevatten eiwitten PS1 en PS2. En **PS2 vangt zonlicht op**. Laten we het simpel houden: bij een eiwit stel ik me een mini-gebakken ei voor dat zich lekker laat verwarmen door de zon.

- Goed, nu zit het zonlicht in eiwitpakketjes P2 in de thylakoïden (in de bladgroenkorrels). Kun je het nog volgen? **Daarin zitten chlorofylmoleculen**: die vangen de fotonen (eigenlijk pakketjes energie die de zon op de plant afstuurt) op. Dat chlorofyl absorbeert blauwe en rode lichtgolven en weerkaatst groene lichtgolven. **Hierdoor hebben de meeste planten een groene kleur.**

4. De fotosynthese verloopt volgens twee stappen

1. Lichtreactie:

- Er komen door het zonlicht twee elektronen vrij in het chlorofylmolecuul. De energie van de elektronen wordt vervolgens gebruikt om ATP (adenosinetriphosfaat, een molecuul dat energie kan opslaan, zeg maar een batterij) te vormen en ook NADPH (een molecuul dat in andere processen in de cel elektronen kan leveren). Hiervoor is zonlicht nodig.

- Anders gezegd: In de lichtreactie splitsen planten met behulp van de lichtenergie het water (H_2O) op in losse zuurstof- (O) en waterstofmoleculen (H).

De energie die hierbij vrijkomt, wordt opgevangen door twee typen moleculen: **ATP en NADPH**. Deze moleculen fungeren als een soort oplaadbare batterijtjes. De zuurstof is niet nodig en wordt 'uitgeworpen'.

- Doordat het chlorofylmolecuul nu twee elektronen mist, zal dit moeten worden aangevuld. Hiervoor is water nodig. Het water wordt gereduceerd (het water staat twee elektronen af), waardoor zuurstof ontstaat. Nu hebben we dus drie producten: zuurstof, ATP en NADPH, alleen de laatste twee zijn nodig voor de volgende stap.

2. Donkerreactie

- De donkerreactie volgt nu. Ook wel Calvincyclus genoemd. **De donkerreactie is niet afhankelijk van zonlicht**. De donkerreactie heeft een misleidende naam omdat het suggereert dat deze reactie alleen in het donker plaatsvindt. Dat is niet waar, de donkerreactie is alleen niet afhankelijk van licht. De donkerreactie vindt zowel in het licht als in het donker plaats.

- Simpel gezegd: de energie die in de 'batterijtjes' van de plant is opgeslagen, wordt in de donkerreactie gebruikt **om glucose te maken**. Water wordt dan met koolstofdioxide verbonden. Glucose (suikers) is voor planten een belangrijke energiebron. Net als voor alle organismen, waaronder de mens, die planten eten.

- Ingewikkelder uitgelegd: de energie uit de 'batterijtjes' ATP en NADPH gaan nu koolstofdioxide (CO_2) omzetten in glucose (hoe, dat is voor chemici). Daarmee kort ik ongeveer een half boek aan chemische processen in. We hebben dus een nieuw product:

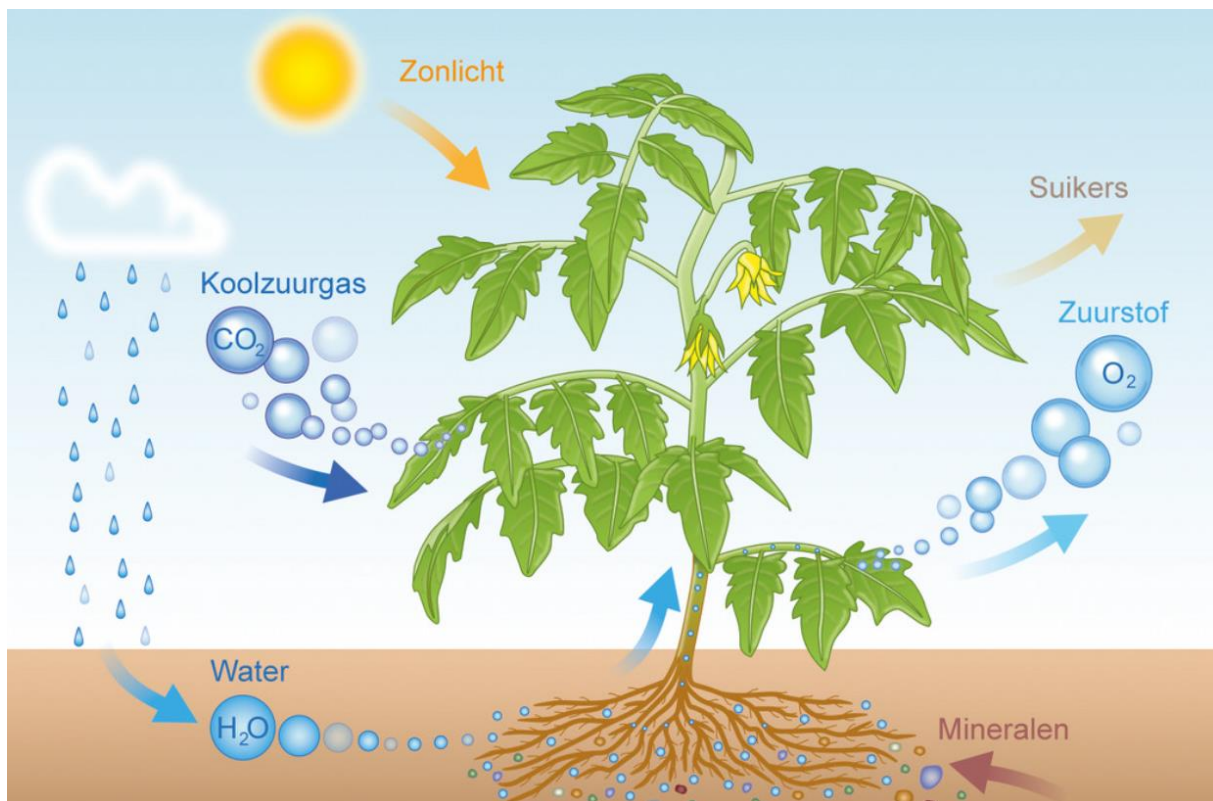
glucose. Maar op het plaatje staan ook ADP en NADPH. Die stoffen ontstaan in de donkerreactie en worden in de lichtreactie weer gebruikt. Vraag me niet hoe. In Japan zijn onderzoekers bezig om fotosynthese te versnellen, waardoor bomen 10x sneller kunnen groeien! Ze vinden het huidige systeem veel te omslachtig.

Tot slot

- Alle stappen zijn nog tot in zeer uitgebreide details verder uit te leggen in *honderden substappen*. Daar is geen beginnen aan. Het is al ongelooflijk dat mensen dit überhaupt hebben ontdekt. *Wie het nog beter kan uitleggen, mail secretaris@ivn-eemland.nl*

Een goede uitleg vind je ook hier:

<https://sensiseeds.com/nl/blog/fotosynthese-wat-gebeurt-er-tijdens-de-lichtreactie/>

Beeld Naturalis

Fietstocht langs bloeiende bermen in Baarn

Noëlle Sant, klimaatburgemeester van Baarn

- Een kleine herinnering:

Waarschijnlijk heb je het al gehoord.

De werkgroep Baarn Natuurlijk Groen van Baarn Duurzaam organiseert nu dinsdagavond 2 juni) tussen 19 en 21 een fietstocht in Baarn langs onze bloeiende bermen!

- Door de inzet van inwoners van Baarn en door de gemeente zijn er in de openbare ruimte oases van natuur te vinden. Hoe mooi is dat!

- Fiets je ook mee? Lees meer op

<https://www.baarnschecourant.nl/agenda/2026/6/2/2-juni-ontdek-de-groene-kracht-van-baarn-per-fiets-1276244>

- We verzamelen om 19 bij de Groene Inval, op de Geerenweg, en vertrekken daar om 19.15 uur. We eindigen rond 21 op de Brink.

- Je kunt je nog opgeven door te mailen naar klimaatburgemeester@baarnduurzaam.nl
Hopelijk zien we je dinsdag.

namens de werkgroep Baarn Duurzaam

Noëlle Sant

Hieronder volgt de nieuwsbrief van de ijsvogelwerkgroep van IVN Eemland

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

Nieuwsbrief 1-2026

In het kort voor de nieuwelingen en subsidieverstrekkers.

Ik ben Paul Sevink en ben in 2024, na een oproep door Jelle Harder van IJsvogelwerkgroep Gooi & Vechtstreek, begonnen met het maken, onderhouden en monitoren van IJsvogelbroedwanden in het Gooi. Ik heb samen met een ander vrijwilliger de verantwoording voor een broedwand bij Natuurmonumenten. In 2025 hadden wij 21 jongen van drie broedsels.

De wand bij natuurmonumenten. (2026) Foto Paul Sevink

Omdat ik wist dat er ooit een IJsvogelwerkgroep bestond in het gebied Eemland, en ik meer wilde dan 1 wand, ben ik aan de slag gegaan in Soest. Van Jelle veel informatie gekregen over de IJsvogels in Eemland.

Als eerste, na gesprekken met Steven Blaauw van de gemeente Soest, een broedwand gemaakt in Het Biezenveld.

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

Broedwand. Foto Ilonka. (2025)

In de week na het maken van de wand had een IJsvogel vrouw interesse, en er is ook gebroed. Zeven jongen zijn er groot gebracht. Helaas bleef het bij 1 broedgeval.

Endoscoop opname. Paul Sevink (2025)

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

De IJsvogelwerkgroep heb ik ondergebracht bij IVN-Eemland waarna ik mij heb voorgesteld in een nieuwsbrief en geschreven wat het doel is.

Op de nieuwsbrief kreeg ik 2 reacties. Eén persoon liet mij weten dat hij IJsvogels gespot had en waar. Inmiddels weet ik dat 1 paartje in de buurt van de naald aan de Stadhouderslaan broedt, en het ander gemelde paar aan de Jachthuislaan.

En dat laatste is heel mooi, want de tweede melder is de eigenaar van de grond waar het tweede gespotte paartje broedt. Na gemaakte afspraken ben ik de wand gaan monitoren. De broedwand is ontstaan door het opwerpen van grond uit de poel.

Broedwand aan de Jachthuislaan. Foto Paul Sevink. (2025)

Door het deels droogvallen van de wand was er een ongenode gast. Op films is te zien dat de vos krabt aan de wand maar het snel heeft opgegeven. De nestgang is ongeveer 70 cm. Lang. Misschien dat de vos door de lengte van de nestgang geen interesse meer in had.

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

Vos bij de wand aan de Jachthuislaan Foto Paul Sevink (2025)

Na het bezoek van de vos met Peter de wand aangepast zodat deze weer in het water staat en minder grillig is. Door de gladde wand is het voor rovers moeilijk om er tegenop te klimmen.

Wand Jachthuislaan aangepast Foto Paul Sevink (2026)

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

Foto Paul Sevink (2026)

De wand bleek na een paar weken slecht. Met Peter een tafelblad, wat de eigenaar had liggen, voor de wand gezet. Dit is een tijdelijke maatregel.

20 juni 2025

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

22 juni 2025

2025

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

Man en vrouw op een tak langs de poel. Foto Paul Sevink (2025)

Het jaar 2026.

Begin 2026 zijn wij voor de gemeente Soest in het gebied De Wiek begonnen met het verbeteren van een broedwand. Een mooi rustig gebied waar ooit op verzoek van Jaap van den Berg, een Bijenspecialist, en berg aarde is aangebracht met het idee om IJsvogels een broedplaats te geven. De berg is afgezet met een raster van Kastanjarahout. Het is nooit iets geworden ondanks de waarnemingen van IJsvogels.

Ik heb samen met Peter (vrijwilliger van de werkgroep) en een buurtbewoner de wand verbeterd. Met Peter op een later moment het raster vervangen.

De Wiek 2026. Wel gaten, geen IJsvogels. Foto Paul Sevink

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

De wand is nog niet klaar. Ik ben erachter gekomen dat de wand niet meer in het water staat. Dat ga ik nog veranderen. De Grote Lisdodde die voor de wand staat haal ik zoveel als mogelijk weg waardoor de wand beter toegankelijk is voor de IJsvogels. Omdat ik veel wortels gezien heb in de wand speel ik met de gedachte om een kunstnest in te graven. De IJsvogels hebben daardoor weinig graafwerk en geen last van wortels. Als het kunstnest bereikbaar is via een schacht is het mogelijk om een nest jongen te laten ringen. Kijken wat er mogelijk is en haalbaar.

Foto Paul Sevink (2026) 1^e broedsel in 2026

Het voordeel van een kunstnest is dat de jongen kunnen worden geringd.

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

Veel werk maar de moeite meer dan waard.
Foto Paul Sevink (2026)

Nieuwe situatie. Foto Paul Sevink (2026)

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

De voorzijde van de wand wil ik voorzien van hardhouten betimmering en aan weerszijde palen aflopend naar het water.

Als voorbeeld. Het beton vervangen door hardhout dat door verkleuring beter in de natuur past.

Oud raster Foto Paul Sevink (2026)

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

Nieuw raster 2026 Foto Paul Sevink

Door het hogere raster moet het duidelijk zijn dat wandelaars niets te zoeken hebben bij de wand. Afwachten of het werkt. Helaas heb ik geconstateerd dat, ondanks de borden met verboden toegang, er toch mensen in het gebeid lopen en soms hun hond uitlaten.

Maandag 25 mei ben ik langs de drie wanden gegaan om te monitoren. Bij het Biezenveld zijn de zeven jongen uitgevlogen. Het nest had ik eerder bekeken evenals het nest aan de Jachthuislaan.

Het 1^e ei in het nest in het Biezenveld was lekker vroeg in het seizoen gelegd, 25 maart, en de jongen zijn rond 14 mei uitgevlogen. En dat geeft hoop voor meerdere broedsels.

Bij aankomst Biezenveld luister ik eerst of ik IJsvogels hoor. Ik kijk ook met een verrekijker of ik IJsvogels waarneem. Dit doe ik om te bepalen of ik wel of niet bij de wand ga kijken. Verstoring wil je niet.

Niets gezien of gehoord. Waadpak aangetrokken, lampje mee, snoeischaar, schep voor ondersteuning in het water, endoscoop niet vergeten en mijn actioncam. Tegenwoordig film ik mijn activiteiten.

Tijdens de wandeling naar de wand blijf ik mijn omgeving in de gaten houden en luister goed. Geen IJsvogels dan besluit ik het water in te gaan. Om de wand te beschermen heb ik het mij niet makkelijk gemaakt en moet een redelijk stukje door het water.

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

Bij aankomst kijk ik met een lampje door de nestgang richting nestkamer. Als ik geen vogel zie pak ik mijn endoscoop. En dan stijgt mijn bloeddruk, want wat tref ik aan?

25 mei 2026. Foto Paul Sevink

Dit dus. Een 1e ei op 25 mei 2026. Ongeveer 10 dagen na het uitvliegen van het 1e broedsel. Hier ben ik heel blij mee omdat in 2025 maar één maal gebroed is. Nu kan ik ook heel mooi vooruit rekenen. Vrijdag 29 mei ga ik weer controleren om er achter te komen of dit 1ei het laatste ei is of er doorgelegd is. Neem ik meerdere eieren waar, dan is het 2e broedsel een feit.

Na het Biezenveld naar de wand aan de Jachthuislaan, daar waren de jonge IJsvogels uitgevlogen. De nestkamer is mooi schoon en bevat (nog) geen eieren. Deze wand controleer ik ook 29 mei.

De Wiek heb ik wel graaf activiteit waargenomen maar na controle met de endoscoop waren er veel wortels van planten zichtbaar. Dit kan een rede zijn voor het stoppen met graven. Daarom wil ik aan Steven Blaauw een plan voorleggen waardoor graven in de wand voor de IJsvogel geen belemmeringen meer heeft.

Coördinator: Paul Sevink

E-mail: ijsvogelwanden@gmail.com

Telefoon: 0649-508404

Er is meer mooi nieuws. De werkgroep heeft zijn eerste subsidie ontvangen. De Vogelbescherming heeft ons een bedrag geschonken. Met Peter ga ik overleggen waaraan wij dit gaan besteden. Er loopt nog een aanvraag voor subsidie, hierover meer en hopelijk positief nieuws in volgende nieuwsbrief. Peter heeft de aanvraag gemaakt (daar ben ik heel blij mee) en heeft overleg gehad met het bestuur. Voor ons de eerste keer en dan is het fijn om te kunnen overleggen. Peter en bestuur hartelijk dank voor jullie inzet.

Bij deze wil ik de Vogelbescherming bedanken voor de subsidie en het vertrouwen in de werkgroep.

Hebben jullie vragen of opmerkingen?

Bellen gaat sneller. 06 49 508 404

Vriendelijke groeten,

Paul.